

Gorenjec

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

Uredništvo in uprava, Strossmajerjev trg 1
Tel. št. 73.

Leto XXI.

Št. 35.

Kranj, 28. avgusta 1937.

Izhaja vsako soboto.

Naročnina: celoletno 40.- Din, polletno 20.- Din,
četrtletno 10 Din.

Kmečki tabor v Kranju

Zavedni gorenjski kmetje, združeni v svoji stanovski organizaciji Kmečki zvezi, so v Kranju doživeli krasen kmečki praznik. Okrajna Kmečka zveza v Kranju, ki velja za nekakšno matico kmečkega gibanja na Slovenskem, je v nedeljo s svojo impozantno prireditvijo izpričala, kako močno je zasidrana v našem gorenjskem kmetem ljudstvu, ki se jo je oklenilo z vsem srcem, saj pa je naša Kmečka zveza edina organizacija, ki se iskreno bori za kmetijske stanovske interese.

Tako lepe in pester prireditve kakor je bil današnji kmečki tabor, gorenjska prestolnica že zlepa ni imela prilike videti; za pomembni dan se je sleherni vas v kranjskem okraju že dolgo pripravljala, da bi veliki kmečki dan čim lepše uspel.

Pester kmetijski spreved je bil za oko najlepši del današnje prireditve. Zbirališče zanj je bilo na prostoru ob Jezerski in Tržiški cesti. Reditelji so imeli dosti posla, da so množico voz in ljudi uredili v spreved. Okrog pol 9 ure je spreved krenil z zbirališča proti Glavnemu trgu. Na čelu je šla kmečka fanfara, konjeniki z veliko državno zastavo in trije konjeniki z zelenimi kmečkimi zastavami. Za čelom spreveda so konjeniki nosili pomemben napis: Gospod, daj nam vsakdanji kruh! Za tem je bil voz, na katerem je bil s kulisami predstavljen stari tabor iz turških časov: cerkva na gričku in zid okrog nje. Nato je jezdilo nad 100 zastavnih gorenjskih fantov in mož, večinoma v narodnih nošah, na krepkih konjih, za kranjsko godbo pa se je uvrstilo nad 200 oseb močna in krasna skupina narodnih noš iz skoraj vseh krajev Gorenjske. Pozornost so vzbujali moderni kmetijski stroji Kmečke zveze iz Senčurja, ki so dokazali, da naš gorenjski kmet koraka naprej z duhom časa in po svojih najboljših močeh upravlja vse tehnične pridobitve na polju kmetijstva. Nato so se uvrstili številni vozovi, okrašeni s cvetjem in zelenjem, na katerih je bilo videti najrazličnejša opravila našega kmeta: voz s plugom in sejalci iz Bitenj, voz s supom žita in ženjicami iz Cerkelj, voz z mlatič iz Smlednika, voz s pajkelj iz Mavčič, razni travniški stroji iz Smlednika, voz s kopico sena iz Naklega, majerji in majerice iz Kovorja, živinorejska skupina iz Kranja in Hrastij, mlekarjska kupina s stroji iz Naklega, voz s sadno stiskalnico in sadnim mlinom iz Besnice, voz s stavkami in tericami iz Cerkelj in Brnika, voz s tesači z Trstenika, voz z lesnimi izdelki iz Jezerskega, voz s kopo in oglarji iz Besnice, voz z apnenico z Loma in voz z opekarno iz Gorič. Vmes med temi vozovi so korakale močne skupine fantov in deklet iz posameznih vasi, koscev, ženjic in grabljic. Vsaka skupina je imela harmoniko in veselo petje se je razlegalo po kranjskih ulicah. Sledila je močna skupina mladinskih Kmečke zveze, nato pa je sledila najveselejša skupina v sprevodu: kmečka ohcet, ki so jo pokazali fantje in dekleta iz Predoselj. Trije okrašeni parizariji so vozili balo, nato pa je sledila dolga veriga veselih svatov s harmonikami in petjem. Zadnji voz v sprevodu je predstavljal starinsko kmečko hišo z družino pri nedeljskem počitku. Sprevod so zaključili konjeniki, ki so nosili pomemben napis: Blagoslovljena si zemlja, komur plodiš! Sprevod je defilirala na Glavnem trgu mimo županstva, kjer so bili na balkonu zbrani odlični zastopniki: zastopnik Nj. kralj. Vis. kneza namestnika Pavla, g. polkovnik Radojkovič, minister dr. Fr. Kulovec, okrajni načelnik g. Lipčvšek, predsednik Kmečke zveze Janez Brodar, zastopnik kranjske mestne občine dr. Megušar in drugi. Sprevod se je nato obrnil in krenil med gostim špalirjem občinstva in z veseljem petjem proti športnemu prostoru Planine. V sprevodu samem je bilo okrog 2000 ljudi, pripomniti pa je treba, da so v sprevodu sodelovale le skupine, ki so po zamisli spreveda pristojale v njegov okvir. Ostali udeleženci tabora, ki so bili v špalirju, pa je bilo gotovo tudi nad 3000, tako da mirno lahko

ugotovimo, da se je današnjega kmečkega tabora v Kranju udeležilo nad 5000 mož in fantov ter žena in deklet.

Sprevod in reka ostalih udeležencev sta se zljala na prostorno športno igrišče Na planini. Na tribuni je bil postavljen oltar, h kateremu je pristopil kranjski dekan g. Škerbec, ki je opravil sveto mašo. Med sveto mašo je imel krasen cerkven govor, v katerem je pozival zbrane kmete, naj gredo na delo z geslom: Z Bogom za svoj stan, z Bogom za svoj narod, z Bogom za svojo državo! — Med mašo je pela vsa množica.

Po maši je bilo kmečko stanovsko zborovanje, ki ga je začel predsednik Kmečke zveze za kranjski okraj, g. Ovsenik. Toplo je pozdravil zastopnika našega drugega kneza namestnika Pavla, g. podpolkovnika Radojkoviča, ministra dr. Kulovca in ostale goste. Godba je zaigrala državno himno, nakar je pozdravil zborovanje v imenu kranjske mestne občine g. dr. Megušar, nato pa v imenu ženstva ga. Brodarjeva.

Nato je spregovoril načelnik kmečke zveze g. Janez Brodar, ki je v ognjevitih besedah navdušil zbrane kmete z njihovo stanovsko organizacijo Kmečko zvezo. Kmečka zveza straži naše kmečke domove, zato je dolžnost vsakega slovenskega kmeta, da je v njej organiziran. Govor svojega načelnika in priznanega kmečkega borce so zbrane množice navdušeno odobraval. Za njim je govoril podpredsednik Kmečke zveze g. Janžekovič, ki je prinesel gorenjskim kmetom pozdrave tovarišev iz zelene Štajerske, ki se tudi zbirajo okrog prapora Kmečke zveze. Lep progmatičen govor o težnjah in načrtih slovenskega kmečkega stanu.

Bojevniki v nedeljo na Brezje

Na Brezjah bo 28. in 29. avgusta velika bojevnika slovesnost združena s taborom in blagoslovitvijo temeljnega kamna za preureditev parka pred cerkvijo in za spomenik vsem slovenskim žrtvam svetovne vojne po že objavljenem sporodu.

Vabimo vse bojevnike, da pridejo sami ali s družinami 29. avgusta na Brezje. Delegati Zveze naj pridejo že v soboto 28. t. m. Pervi imajo na Brezjah v samostanski dvorani v nedeljo ob 9. uri zjutraj pevsko vajo. Peli bodo samo pesmi, ki so na sporedu, dočim bo med sv. mašo igrala godba.

Generalna direkcija državnih železnic je z odlokom št. 80225-37 dovolila polovično vožnjo

z vseh postaj ljubljanske direkcije do Otoč in nazaj v času od 27. do 30. avgusta.

Udeleženci kupijo na odhodni postaji celo vozovnico in legitimacijo obrazec K. 13, ki velja s potrdilom prireditvenega odbora, da so bili na bojevniki proslavi, tudi za brezplačno vrnitev.

Za slovesnost je izšla priročna knjižica „Brezje slovenskim žrtvam svetovne vojne“, ki vsebuje zanimive razprave in članke ter celoten spored svečanosti. Knjižica stane Din 3.— in se dobi do sobote z Zvezni pisarni, Kolodvorska ul. 25, ter pri raznih raznašalcih. Prosim, da jih ne odklonite, kadar Vam ponudijo knjižico v nakup.

Zveza bojevnikov v Ljubljani.

Č. g. kanonik Matej Škerbec 70 - letnik

V torek, 31. avgusta obhaaja v Kranju sedemdesetletno rojstva častni kanonik, dekan in župnik v pokojni g. Matej Škerbec. Če se je „Gorenjec“ spomnil že nekaterih jubilejev odličnih duhovnikov kranjske dekanije, bi bilo gotovo napačno, ako bi jubilej tako odličnega moža prezrl. Lahko pa pri teh vrstah izostane že običajno opravičilo, naj jubilar ne zameri, ko jih bo bral, ker jih pač sam bral ne bo. Božja previdnost mu je namreč na stara leta naklonila tudi ta križ, da je popolnoma oslepel. A prav s tem križem obložen si plete s čudovito potrpežljivostjo še večji venec zasluženja pri Bogu in še večjo svetlobo svojega lepega življenja in zgleda pred svetom. Ne za prazno hvalo tega sveta, pač pa za svetel zgled naj stopi oseba tega odličnega slovenskega duhovnika pred naše oči!

Gimnazijo je dovršil g. jubilar v Ljubljani, bogoslovje pa v Gorici. Pripadal je tržaško-koperski škofiji in doživljal je v Istri vse težave slovenskega duhovnika. Vršil je svoje vzvišeno poslanstvo božje tudi v mnogih krivičnih tožbah, grožnjah in napadih, dokler ga slednjič leta 1923. niso spremenili prav do Postojne in so mu za slovo poklonili samo dekret, da brez posebnega dovoljenja ne sme nikdar več med

tiste, pri katerih je pustil vse svoje življenjske sile in pri katerih je izžareval v taki ljubezni, da so jo čudovito tudi njegovi preganjalci.

Prvo službo je nastopil kot kaplan v Rojanu pri Trstu. Plačo je prejemal tedaj rojanski kaplan ob občini. Že iz tega ozira, pa tudi vsled vlnudnosti se je šel mladi kaplan predstaviti na tržaški magistrat. Uradnik, ki ga je v županovem imenu sprejel, ga je ob tej priliki skušal prepričati, da v rojanski župniji ne prevladujejo Slovenci. A odločni g. Matej mu je odgovoril: „Ne, nasprotno! Že prve dni sem se prepričal, da prevladujejo Slovenci in kot duhovnik se moram zavzemati za vse vernike, tudi za Slovence!“ Posledica tega odločnega nastopa je bila, da je posebna občinska seja odklonila rojanskemu kaplanu „kot pansionistu“ plačo, neplačani rojanski kaplan je pa z vso verno začel delati na verskem in narodnem polju. Kot goreč duhovnik in zaveden Slovenec se je že to in naslednje leto vpisal v vsa verska in vsa tedanja narodna društva.

Po enoletnem kaplanovanju je prišel v istrske Korte, kjer je bil najprej župnijski upravitelj in potem župnik. Korte so spadale tedaj v občino Isola, ki jo je vodila italijanska večina. A po modrem prizadevanju g. Mateja se

je zgodilo, da je ta občinski odbor dal sežidati v Kortah krasno poslopje za slovensko ljudsko šolo. Ustanovil je tu tudi posojilnico, eno prvih v Istri. S posojilnico je vzgajal zavedne može in reševal mnoge gospodarskega propada.

Po šestnajstletnem delovanju v Kortah je postal župnik in dekan v Kerkavcih. Kerkavci, komu ni znano to ime! Koliko je v tem kraju bilo trpljenja za naše brate in sestre po krvi pred nedavnimi leti in koliko krivic. In v tem kraju je blagoslovljeno deloval, trpel in se vsega žrtvoval 14 let naš jubilar za svoje župljane, dokler ga niso nasilno odstranili. Lepe, slovenske šole tu ni bilo; italijanska legina šola, je lovila otroke slovenskih staršev že tedaj. Stalno slovensko šolo je bilo kar nemogoče priboriti, zato je pričel delovati župnik-dekan v zasilni slovenski šoli. Uspehi so bili naravnost sijajni. Otrok je prihajalo v to šolo vedno več, tako da so zadnja leta sedeli učenci v prenapolnjeni sobi še celo po oknih. Veruk je poučeval goreči pastir kar v cerkvi in tega so hodili prostovoljno in z veseljem poslušati tudi otroci legine šole. Kljub obilnim poslom je vodil še posojilnico v dve uri oddaljenem Pomjanu. Ta posojilnica je imela velik delokrog kar štirih župnij. Tudi versko življenje je napredovalo v župniji in dekaniji. Vseposod so se kazali sadovi vnetega duhovnika.

Leta 1914, tik pred svetovno vojno, je bil naš sedemdesetletnik izvoljen tudi v istrski deželni zbor. Z navdušenjem ga je ljudstvo volilo, saj je v njem videlo odločnega in požrtvovalnega voditelja in branitelja svojih pravic. Vojna je pa preprečila njegovo udeleževanje na tem polju.

Leta 1915. so mu ponudili kanonikat v Trstu. Saj je bil itak že večkrat klican na škofijski ordinariat, da je pomagal reševati razne važne zadeve! Pa kanonikat je odklonil, da je mogel ostati med preprostim ljudstvom. Postal pa je istega leta častni kanonik koprškega kapitlja. Značilno je to, da je naš jubilar edini Slovenec, ki je kdaj dosegel to čast pri koprskem kapitolu.

Polno mero žrtev je prenašal g. kanonik med vojsko. O tem bi znali točno poročati le Kerkavčani.

Po prevratu so postale Kerkavce takorekoč prva točka potujevanja v Istri. Vse sile so si nadele nalogo, da iztebiro slovenstvo iz izbire v sredstvih za ta namen so bile mnogobrojne. Nekaj domačih janičarjev se je temu delu pridružil, večina župljanov je pa ostala ob strani svojega dobrega duhovnega pastirja. Zato je sovražnik pritisnil predvsem nanj. Izvršili so napade na župnišče, prepovedali so v cerkvi slovensko besedo in vsak dan je prinašal gorečemu duhovniku nove težave, nova razočaranja. Slovenski duhovnik, g. kanonik, pa ni kazal nobenega sovraštva, ampak v ljubezni do svojih župljanov, ki je bila vsa odeta z božjimi nauki o ljubezni in s pravim narodnim ponosom, je preživljal težke dneve in izgubljal svoje zdravje moči. Po nekem dejanskem napadu v župnišče mu je zlasti prišel že tedaj pehati vid.

Leta 1923. se je znašel v vlogi izgnanca. Toda vrline njegovega značaja, čudovita njegova ljudomilost in dobrota, vse to mu je na Gorenjskem povsod odprlo vrata na stežaj. Prišel je najprej k svojnemu nečaku g. Matiji, ki je tedaj župnikoval v Tržiču. Z veseljem in vso vestnostjo se je oprijel dela v tržičkem dušnem pastirstvu in tudi svojim bivšim sodelavcem — izgnancem je pričel spretno reševati vse njihove zadeve. Tržičani so ga vzljubili zlasti v spovednici in pri bolnikih; tretjerednikom in ženam v Marijini družbi je postal voditelj; svojnemu nečaku in duhovnim tovarišem prijatelji, svetovalec in požrtvovalen pomočnik. Postal je v Tržiču visoko cenjen in spoštovan. Vsled njegove ljubeznivosti so ga poleg nečaka — župnika tudi drugi Tržičani pričeli kar na splošno nazivati z naslovom „gospod stric“. V polnem in najboljšem pomenu besede je to naš jubilar tudi vedno vsakemu bil.

Spomladi leta 1928. se je g. kanonik preselil v Olševk pri Senčurju. Ponosni so bili z vsem upravičenjem Olševčani na svojega g. kanonika. Zaživel je znova v svojem novem delokrogu. Vse je pritegnil nase. Ni pa mogel dolgo

gledati in uživati lepote novega delokroga, v katerem je tako plodonosno in ljubeznivo pričel negovati versko življenje. Očesna bolezen je namreč postajala vedno hujša in v letu 1933. je oslepel popolnoma. Ni pomagala ne ljubljanska bolnica, ne drago zdravljenje na Dunaju. Tema je postala spremljevalka njegovega življenja. Pa kakor ni klonil nikdar v težavah življenja, tako je ostal vder, ves vdan v božjo voljo, ljubezniv in občudovanja vreden tudi v tej svoji težki bolezni. V Olševku niso mogli dobiti takoj drugega duhovnika. Dober pastir ni zapustil svojih vdanih ovčic, še jim je posredoval otroško božje. Pridige je zaje-mal iz bogatega svojega življenjskega zaklada, k oltarju ga je vodil cerkovnik, pri obhajilu vernikov mu je naravnal roko strežnik, do spovednice in do številnih obiskov Najsvetejšega je pa otipal pot še sam. Kakor sedaj, tako tudi v prvih mesecih ni tožil nad popolno oslepelostjo. Težko mu je bilo le to, da je v svojem lepem poklicu oviran.

Preselil se je jeseni leta 1935 v Kranj. V Vidmarjevi škofiji biva in moli. Krepke narave je še, svežega duha in česar ne vidi s svojimi očmi, to vse bolj občuti in objema s svojo prevdarnostjo in veliko ljubeznijo. Lepote kranjske prenovljene cerkve ne more gledati, dasi vsak dan v njej mašuje. S preiskušnimi nasveti in zlasti z molitvijo pa še vedno dela za neumrjoče duše in za naš narod.

Gospod kanonik! Ob lepem življenjskem jubileju Vam številni Vaši prijatelji iskreno čestitajo. Naj ljubi Bog blagoslovja Vaše veliko delo, ki ste ga z vso ljubeznijo vršili v dno v toplem soncu božje Dobrote. In v senci lepih uspehov še doživljajte skrajne jubileje človeškega življenja! Bodo sicer v črni temi potpežljivega slepca, a odpirali bodo vedno večjo svetlobo k Bogu... A. V.

Obrtnikom taborjanom

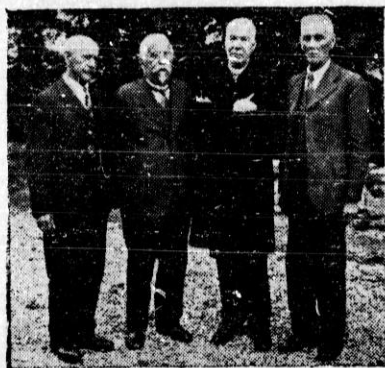
Le še kratek čas nas loči od dneva, ko bomo pohiteli na Sv. Jošt, da se za kratek čas zberemo v veliko družino in sklenemo tesno sodelovanje. Ta praznik naj bo za društvo obrtnikov po naši Gorenjski viden dokaz, da razumemo klic naših zahtev in da želimo res trdno stati na braniku za dobrobit stanu. Naši Gorenjci naj pokažejo, da hočejo zavedno slediti tistemu cilju, ki je prozoren in jasen. Vedno in povsod bomo vzajemno nastopali in širili zavest, da si prvo obrtnik rokodelc, ker to ti daje trd in vendar slaček kruha, gojili zaupanje v svoje delo in napredek. Zavedati se moramo, da smo vredni člani velike svetovne družine ter da bomo upoštevani le v močni organizaciji.

Učenca za fotografijo sprejme fotograf

JUG — KRANJ

Glavni naš namen je, voditi vse napore k temu, da solidarno in uspešno izvajamo to, kar nas še ovira. Pa prav na nas samih je ležanje, zato je čas, da se z dramimo in točno sledimo dogodkom, ki so za nas pomembni. Tovarši, skušajmo to na čim popolnejši način izvajati in se straiti v takih dneh, da bo učinek uspešen in koristen. Zavijati moramo rokave kot pri delu in v veri in zavesti, da delamo za obstoj nas samih in naših naslednikov. S tem bomo dokazali, da smo klic časa razumeli in da smo bili v pravem času na straži. V tem naj bo naš ponos in pogum.

Redek in zanimiv sestanek

Dne 18. avgusta letos sta prišla iz lepe starotrišče župnije v Kranj obiskat preč. g. kanonika Mateja Škerbca, dva njegova bivša sošolca iz ljudske šole, obenem sta pa želela videti še enkrat po 60 letih svojega bivšega učitelja g. nadučitelja v pok. Janka Zirovnika. Na obisk sta prišla g. Ivan Turk, trgovec in organist v Ložu ter g. Ivan Šepce, pos. in trgovec v Gornjem Jezeru pri Ložu; prvi ima že 71, let, drugi 72 let, njih bivši učitelj g. Zirovnik pa že 82. Vsi trije bivši součenci g. kanonik, Šepce in Turk skupno s svojim učiteljem krepko nosijo celih 295 let na svojih plečih. Bil je to naravnost ganljiv sestanek, ko so se sešli po

60 letih bivši součenci iz stare starotriške šole s svojim priljubljenim učiteljem. Nad 70 let stari „učenci“ so svojega bivšega učitelja po 60 letih želeli še enkrat videti in pozdraviti. Malokateri učitelj je zapustil pri svojih učencih tako globok utis in tako lepe spomine, kakor jih je g. nadučitelj Janko Zirovnik v Starem trgu pri Ložu. Se danes se ga živeči njegovi bivši učenci in učenke z veseljem spominjajo. Bilo je kar zanimivo poslušati, kako so obujali spomine stari učenci s svojim učiteljem. G. Zirovnik ima sijajen spomin. Še vseh bivših učencev se spominja; celo to ve, v kateri klopi je kdo sedel, kakšno obleko je takrat nosil, kako se je učil, kako je ta ali oni deklamiral, kdaj je kateri dobil kako „evangarico“ za pridnost in druge zanimivosti. G. nadučitelj Zirovnik je znal silno spretno prirejati razne mladinske proslave, kjer so bili šolski otroci pogoščeni in obdarovani. Znal je tudi zanimivo učiti, še danes se njegovi bivši učenci spominjajo raznih njegovih življenjskih navodil. Za spomin v slovo so se še fotografirali na dvorišču kranjske „Škotijske“.

Boj proti konkordatu

„Ameriški Slovenec“ prinaša. — Kakor je bilo že poročano, je vodstvo pravoslavne cerkve v Jugoslaviji z vso srčnostjo nasprotno, da bi se odobril med državo in Vatikanom novi konkordat s katerim bi se uredili odnosi med državo in duhovno oblastjo in bi se priznalo katoliški cerkvi uradno enako stališče, kakor ga zavzema pravoslavna. Svojo nevoljo nad konkordatom so pokazali pravoslavni predstojniki z javnimi demonstracijami proti vladi.

V svojem fanatizmu pa je šla pravoslavna cerkev zdaj še bolj daleč in je izobčila vse tiste člane vlade in poslance v zbornici, ki zagovarjajo omenjeni konkordat. Zadnje nedelje so duhovniki prečitali v pravoslavni cerkvi imena izobčenec. Med temi stoji na prvem mestu min. predsednik Stojadinović, dalje finančni minister Letica, poljedelski minister Stan-ković, prosvetni minister Stošević ter šest drugih ministrov in poslancev.

Tedenske novice

KRANJ

„Brezje — slovenskim žrtvam svetovne vojne“ je naslov knjižice, ki je izšla za bojevnike svečanosti na Brezjah 28. in 29. avgusta. Knjižica vsebuje poziv vsem Slovencem za preureditev prostora pred cerkvijo in celoten spored spominske svečanosti. Poleg tega so v njej zanimivi prispevki in članki: Zakaj naj bo grob neznanega slovenskega vojaka — žrtve svetovne vojne — ravno na Brezjah? — Delo za preureditev Brezij. — Njim ki so dali življenje. — Brezje — vseslovenska božja pot. — Pri nadškofu Jegliču. — Namen in pomen bojevnike organizacije. Knjižico krasi mnogo slik. Naslovna slika kaže čudodelno podobo Marije Poma-

gaj, v knjižici je načrt preureditve parka, dalje slike bojevniki organizatorjev Bonača, Colariča in Majstra, spominske plošče v spomin na svetovno vojno in slika prvega občnega zbora Zveze bojevnikov na Brezjah. Prvi izkaz darovalcev za preureditev Brezij je priobčen na treh ovojnih straneh in priča o zanimanju, ki ga kažejo vsi sloji in stanovi za olepšavo te vseslovenske božje poti.

Knjižica se dobi v predprodaji v pisarni Zveze bojevnikov v Ljubljani, Kolodvorska ul. 25. Cena Din 3.—

Zadnji teden so orožniki vendarle enkrat napravili malo reda na Cojzovi cesti. Ker je po tej cesti prepovedan promet so zapisovali vse

Želite li dobro kupiti

razno blago za obleke, plašče, perilo
odeje, srajce, kravate, nogavice itd.
potem obiščite novo zalogo pri tvrdki

Franc Crobath, Kranj

Mimica Zagorska:

Pod Triglavom

(Zgodovinska povest iz l. 1415. v dobi kmetijskih uporov na Gorenjskem.)

(Dalje)

Hribar ni odgovoril, pred očmi mu je vstala zgodba njegovega nesrečnega očeta, ponosnega svobodnjaka. Ko je bil on še komaj šestnajst ali sedemnajstleten, so ga biriči odvedli na Waldenburg, ker je hujskal tlačane zoper grad. Mati je jokala, da si je skoro izjokala oči, a o očetu ni bilo ne duha ne sluha. Mislili so že, da je mrtev, pa se je nekega dne vrnil iz ječe. Toda kakšen! Visoka postava je bila upognjena, lasje so mu osiveli, ponižan je bil do smrti. Govoril je malo in ni si upal pogledati človeku v oči, kakor bi nosil na obrazu pečat sramote, neizbrisnega greha. In vendar ni storil drugega, kakor to, da je zahteval pravice za svoje tlačane, hotel, da jim vržejo vsaj drobtinico od obilne in mastne pogače. To je bil njegov greh in zanj je trpel štiri leta v strašni temnici. Ječa mu je zlomila voljo, vzela mu je moč, da nadaljuje z borbo, ki jo je započel. Samoten je sedel po kotih, živeti ni mogel, klical je smrt, rešenico, pa tudi te ni bilo blizu. Tako je trpel in se mučil dolga tri leta, potem pa je duša zaželela pokoja. Ko mu je smrt podajala svojo hladno roko, je velel sinu, naj mu priše, da ga bo maščeval. Spričo domačih in sosedov je tedaj Miha prisegel, da ne bo pustil očetove krivice vnmara. Kri za kri, življenje za življenje! A kaj je storil potem? Najprej je za ljubezen ženske zavrgel svobodnjakstvo. Ves čas ga je prezirala in še danes ga zaničuje vsa žlahta. Tudi očetove krivice ni maščeval, zato duša ponosnega svobodnjaka še sedaj ni našla miru. Vsako leto, na vernih duš večer čuje Hribar mlo jokanje in tiho tožbo okrog hiše. Očetov duh se vrača in opominja sina, naj ne pozabi na dano prisego. On bi jo rad izpolnil, a ne more, ne more, preveč ima zvezane roke. Zato vsa leta nima prave sreče. Oče ga je preklel, ker mu je na smrtni postelji krivo prisegel. To prokletstvo ga bo spremljalo do groba in še celo na drugi svet bo stopilo z njim.

„Zakaj nas pravzaprav nocoj Podgorec hoče imei?“ je zamišljeno po dolgem molku vprašal nesrečni Hribar.

„Vidiš, nekateri, ki imajo z gradom mnogo na rovašu, hočejo kar pograbit kose in kole, pa napasti gradove. Podgorec pa je prevdaren in zahteva, naj napiše najprej krofasti krojač pritožbo na briksenškega škofa. Tudi jaz bi najraje takoj prijel za kol in potegnil meč, toda Podgorcu ne bom ugovarjal, on že ve, kaj dela. Če briksenški škof hoče ljubi mir, naj sam razčisti zadevo, če ne jo bomo morali sami.“

„Aha, Kraig jim brani loviti ribe, kajne?“

„O, in še koliko drugih jim prizadeva. Jurij Puchheim je skoro bolj človeški, pri njem vsaj z denarjem nekaj opraviš. Toda Hartman, njemu je pet tlačanov manj kakor lovski pes.“

„Lep človek pa je Hartman.“

„In zloben kakor kača.“

Prišla sta v Ribno in utihnili, ker so po hišah še gorele luči. Tišina je prerezala daljina, otožna fantovska pesem.

II.

Punt slovenski, tiho se že sklepa,
koder naš jezik je doma:
zveza sveta, tajna veže kmeta:
Stara naš pravda velja!

(A. Aškerc).

Gozd se je raztegnil na dve strani, pred njima je ležal Bled. Na gradu so še gorele luči in se odbijale od jezerske gladine. Tudi v gostinju, kjer so brezplačno sprejemali potnike, je bila še luč in pri Podgorcu so bdeli, drugod pa je že vse mirno spalo. Možja sta molče prišla na Podgorčvo dvorišče. Svobodnjak Jurče je trikrat potrkal pri Podgorcu na vrata.

„Kdo je?“

„Dva dobra prijatelja.“

„Povejta domenjene besede.“

„Pogin gradovom.“ je rekel Jurče.

Vrata so se odprla in možje-uporniki so ju veselo pozdravili. Bili so tukaj zbrani Mlinar, Zorec, Aleš, Klander in krofasti krojač, ki je držal v rokah zvitek pergamenta. Ko sta sedla za mizo, je baš začel govoriti mož v najlepših letih, Zorec iz Bodešča:

„Tovariši! Čudni časi so prišli nad nas in če pojde nekaj časa tako dalje, ne vem, kaj bo. Danes je prišel povedat birič Jernej, da moram jutri na tlako. Seno me čaka doma, da ga pospravim, ječmen bo zrel na polju. Pa za vse to se grad ne zmeni. Ne, nisem neumen, da bi šel na tlako!“

„Prav imaš, prijatelj!“, mu odvrne Jurče iz Vošč. „Tako ne gre več dalje in ne gre. Čul sem, da tudi v Bohinju vre, kakor v kotlu. V soboto je v Bohinjski Bistrici šentjanžev semenj. Ti krojač, ki si prehodil že pol sveta, pojdi tja, pa zberi Bohinjec in jim povedi, da se mi že resno pripravljamo. V enem mesecu že zamoremo udariti na gradove. Predolgo nosimo težki jarem, zdaj je čas, da ga odložimo.“

„Prehitro hočeš ravnati, Jurče“, mu je vzel besedo krofasti krojač. „Najprej napišemo še eno pritožbo, potem pride punt. Naglica ni nikoli dobra“, je rekel polž, ki je sedel let na zidno ograjo lezel, pa je še doli padel. Najprej pismo, potem cepce in sekira.“

„In še čakajmo in trpimo! Pa le še delajmo tlako na grajskih njivah in še naj nas mogočni Žiga tepe z bičem. Pa bič je morda premalo, škorpjona naj vzame, kot se bere v Svetem pismu.“

„Dobro si govoril. Tudi jaz menim, da bi bilo kar najboljše, da brž udarimo na gradove in prepodimo ali pa pobijemo vso to nič vredno sodrgo. Kaj pa drugega? Kazen za greh mora biti!“

„No, no,“ je miril Podgorec. „Ne tako hitro, ne tako hitro. Tudi jaz mislim, da je najbolj prav, če napišemo še eno pritožbo. Ugodili nam itak ne bodo, mi pa le dobimo s tem povod za napad na gradove. Če bi se nam kaj ponesrečilo pri uporu, bo to dober izgovor, da smo se pritožili, pa nismo bili uslišani.“

„Sveti Duh te usliši in Mati božja, Podgorec, da nas, upornikov, mogočna božja roka ne udari. Zakaj strašen je Gospod v svoji jezi in gorje mu, ki izgubi milost v očeh Sinu človekovega. Videl sem ga v sanjah, priča na nas v oblakih: grozno je žarelo njegovo obličje. Silna tišina je nenadoma nastala na zemlji, vsi blaženi in sveti so ga pa klicali: „Ti Sveti, ti Vsemogočni, ti Grozni!“ A jaz sem jedva mogel jekniti: „Kriste, usmili se nas!“ Padel sem na obraz in se prebudit ves drhteč. Nemara je bilo to znamenje, poslano z neba, zakaj verjemite ali pa pustite: iz mene govori sveti Duh sam, ki je od vekomaj do vekomaj.“

Može je obšla groza, strmeli so v Klandra.

„In pri moji veri, jaz verjamem Klandru,“ je dejal Mlinar, velik in plečat mož, da mu ni bilo lahko najti enakega. Saj so tudi drugi videli znamenja na nebu. Tri sonca, tri lune in tri mavrice so se pokazale. Sam Bog ve, kaj se nam obeta. V puntu propademo, ali pa prilomasti nad nas Turek, četudi ga prav tukaj že dolgo ni bilo. Zato si pa krvoločni pesjan po dolgem času morda zopet izbere prav naš konec. No, plen bi ne bil slab.“

„Ne bodi taka šleva, Mlinar,“ se je vmešal Podgorec. „Klander je videl pogubo, a ne nam, gradovom preti pogibelj. On nam blagoslovja svetinjske, meni se se zdi to bogokletno. In Turkov, upajmo, še tudi ne bo k nam v goste, a če bi prišli, nam naznanijo kresovi po gorah, da se zamoremo pravočasno poskriti. — Toda, sedaj se ne menimo o Turkih, ampak o punku. Jaz sem zato, da napišemo pritožbo. Ali ima kdo kaj proti temu?“

„Možje so se spogledali, nihče ni ugovarjal, celo vročerkvni Aleš ne. Krofasti krojač je položil pergament na mizo, pomočil gosje pero v črnilo in z vajeno roko začel pisati po pergamentu.“

„Mi, revni ljudje moramo dajati gospodstvu vsako leto štirindvajset rib. Zato smo pa smeli za časa celjskih grofov in cesarja Friderika v vseh vodah prosto ribariti, izvemši deset tednov med svetim Mihaelom in svetim Andrejem. Sedaj pa Kraig in njegovi hlapci sami ribarijo, nam pa branijo. Pobrali so nam že potrkali naše mreže in še sedaj jih nismo dobili nazaj. Tudi so nas njegovi ljudje napadli, pretepli in s silo odpodili od vode.“

kršilce te odredbe, ki bodo seveda deležni sedaj precejšnje kazni. Bil je že skrajni čas, saj so se ravno v zadnjem času zgodile v tej ulici zopet dve nesreči.

Vsem, ki so količjak in na kakršenkoli način pripomogli, da je naš kmečki tabor tako sijajno uspel se odbor K. Z. najtopleje zahvaljuje.

Zadnja občinska seja se je vršila dne 20. avgusta 1937. Odsotnega župana je zastopal podžupan ravatelj v pokoju g. Košnik, ki je podal poročilo predsedstva. Poročal je, da je uprava izplačala tvrdki E. Tomažič, ki gradi novo šolo, znesek Din 100.000.— kot prvo akontacijo. V vodovodni odbor je bilo izvoljenih 8 članov in sicer sledeči odborniki: Fock, Košnik Ivan, ing. dr. Hočevnar, Gorjanc, Strupi (Cirčič), Kerč, Novak, Strupi (Rupa).

Dalje je izvolil odbor v smislu Zakona o organizaciji gasilstva svoje zastopnike pri prostovoljni gasilski četi v Kranju in na Primskem. Izvoljen je bil za kranjsko četo g. Aljančič, za primskovsko četo pa g. Ciperle.

Kot zadnjo točko dnevnega reda je izpolnilo izčrpano poročilo gerenta Mestne hranilnice g. Focka. Ker je bil računski zaključek predložen vsem odbornikom, se je njegovo poročilo v glavnem sestajalo iz pojasnila o poslovanju Mestne hranilnice. Na predlog g. Sinka je odbor sprejel računski zaključek in ga odobril.

Indija je naslov etnografski in misijonski razstavi, ki bo podala zaokroženo sliko te nam tako tuje dežele, njeno kulturo, narode, njene tajne in in čare ter požrtvovalno delo jugoslovanskih misijonarjev, ki z velikimi žrtvami pa tudi s uspehi tu delujejo in dvigajo ljudstvo versko, kulturno socialno in gospodarsko. Dragocene zbirke iz Indije bodo porazdeljene po poedinih oddelkih te razstave. Naj omenimo samo oddelke, ki bo pokazal postojanke vseh naših misijonarjev v Indiji. Model osrednje misijonske postaje v Bošontje; model palače zimendarja in bengalskega trga z razkošni in dragoceno stavbo indijskega velikaša, dvori in stavbami, poleg pa pestro življenje na bengalskem trgu s fakirji, trgovci, kmeti, stražniki itd. Model bengalskega naselja; opremljeno bengalsko hišo v naravni velikosti; indijsko džunglo po naravi s krasnimi skupinami indijske zverjadi, ki ji kraljuje preko 3 m dolg bengalski tiger. Razstavo zaključuje galerija slik, indijska mitologija in kultura (slike in kipi božanstev, bogoslužni in čarovniški pred-

Čevljarji!

Novodošla zaloga več barv filca gladkega in vzorčastega, pliš vseh barv za obrobno, sukno, flanele, trake, lepenka itd., kar rabite za izdelavo čevljev in copat dobite najceneje pri

**Crobath - Kranj
(pri Franceljnu)**

20., 21., 22., 24., 25., 26. in 27. januarja 1937;
19., 21., 22., 23., 24., 25. in 26. februarja 1937;
17., 18., 21., 22., 23., 24. in 26. marca 1937.

Prizadeti se na to opozarjajo.

Strelske tekme. Odbor strelske družine v Kranju sporoča, da je nagradno strelsko tekmovanje radi tehničnih zaprek preloženo na 19. september t. l. in se ne vrši 5. septembra kakor je bilo prvotno določeno. Strelske vaje se vršijo še vedno kot doslej vsako nedeljo in praznik popoldne od 2. do 6. ure, h katerim se najvljudneje vsi vabijo. K strelskim tekmam bodo pripuščeni samo člani strelskih družin. Vpis v članstvo sprejema na strelšču navzoči odborniki.

Združenje trgovcev za srez Kranj v Kranju naznanja, da se vrši vpisovanje na Trg. nadaljevalni šoli v Kranju v nedeljo dne 29. t. m. od 9. do 12. ure dop. v pisarni šolskega upravitelja. (Osnovna šola).

Fantovski odsek v Kranju prosi vse mojstre, naj pošiljajo svoje vaje v teledabli, ki se vrši v dvorani Ljudskega doma vsak ponedeljek in četrtek od pol 8. do pol 9. ure zvečer.

Vajenci naj se zglase v navedeni uri v dvorani Ljudskega doma. Odbor F. O.

Vse mizarske mojstre našega združenja obveščam, da se začne kalkulacijski tečaj dne 5. septembra popoldne. Tečaj se bo vršil ob sobotah in nedeljah popoldne in sicer do konca oktobra. Poučeval bo znani predavatelj Ivan Kregar iz St. Vida. Ako hočemo, da bomo svoje izdelke prav ocenjevali, obiskujmo polnoštevno ta tečaj, ki je namenjen samo mojstrom. Prošja, prijavite se pri združenju. Po tem tečaju pa se takoj nadaljuje zimski risarski tečaj, ki bo obenem tudi za pomočnike. Skupno združenje sprejema prijave. Stroške nosi banoinski pospeševalni urad in združenje tako, da lahko vsak, ki mu je za napredek, te tečaje poseba.

Predsednik.

Sv. maša za Franca Prešerna. Zanimalo nas je, kdo se je spomnil našega prvaka pesnikov. Zvedeli smo, da je darovalo za sv. mašo nekaj učencev tekstilne šole in nekaj revnih ljudi. Posnemanja vredno!

SKOFJA LOKA

Most že grade. Železobetonski most pri mlekarni preko Poljanščice je tvrdka „Slograd“ prejšnji teden že pričela graditi. Most bo stal Din 550.000.—. Most bo toliko višji, kakor dose-danji, da med mlekarno in Puštalskim gradom ne bo dobenega klanca več. Delavci sedaj betonirajo škarpno za novo cestišče, ki bo teklo nekoliko nižje kod dosedaj. Stari leseni most pa so tesarji prestavili nekoliko višje, tako da ne bo v napoto gradnji novega mostu. Novi most bo zgrajen na lok, ter bo uprt le na oba bregova v sredini pa ne bo imel nikake upore, tako, da vodi ne bo dana možnost da ga odnese, kakor je to storila z novim železobetonskim mostom l. 1926.

Zborovanje Marijinih vrtcev starološke dekanije. V torek 17. t. m. je bilo v Crngrobu zborovanje Marijinih vrtcev. Na zborovanje so dušni pastirji pripeljali otroke iz vseh župnij dekanije, kar na 15 vozovih. Iz obeh loških župnij pa so otroci prihajali peš kar v trumah, tako da se je na zborovanju nabralo precej nad 1000 otrok. Ob 10. uri je bila sv. maša, katero je daroval č. g. kanonik in dekan Matija Mrak. Med sv. opravilom pa je imel nagovor na otroke č. gospod Demšar Viktorijan. Med sv. mašo so otroci vneto prepevali pod vodstvom kaplana Janeza Pintarja iz Sv. Duha.

Po sv. maši pa so otroci govorili pred cerkvi otrokom. Popoldne so bile pete litanije.

Ali je uredba o minimalnih mezdah, samo kos papirja? V bližnji okolici našega mesta se nahaja precej žag. Na teh žagah je zaposlenih okoli 100 delavcev. Ker se je les začel izvažati v Italijo so lastniki najeli tudi nekaj novih delavcev. Žage tečejo ponoči in podnevi. Velikokrat pa tudi v nedeljo. Ker se je les podražil in delajo podjetniki velike dobičke, bi človek

pričakoval, da bodo tudi delavcem primaknili vsaj toliko na plači, da bo njihova mezda dosegla vsaj zakonito določeno minimalno mezdo. Pa ne! Preteklo je že mesec, pa ni duha ne sluha o zboljšanju plač.

Sramotne mezde, ki jih dobivajo delavci znašajo Din 1.50 —1.75, le starejši delavci, ki so pri podjetjih že dalj časa dobivajo po 2 Din na uro. Ali so pri teh gospodih državni zakoni res le krpa papirja? Ni čuda če so delavci nezadovoljni. Posebno še, ker eden izmed podjetnikov izvaja pritisk na delavce, da morajo biti vsi člani Sokola in da se morajo udeleževati vseh sokolskih izletov, ki se jih udeležuje tukajšnji Sokol. Tako delavci na sokolskih izletih zapravijo še tisti sramotni judežev groš, ki ga mu gospod vrže pod noge. Upamo, da bodo merodajni napravili red!

Požar. V noči med sredo in četrtkom je plat zvona iz farne cerkve oznanjal ogenj. Kmalu nato je tudi gasilska tromba klicala k alarmu. V dobrih 5 minutah pa je že odhitel avto z gasilci proti vasi Brode nekako 5/4 ure oddaljeno vas od Škofje Loke proti Poljanom. Gorela je hiša malega posestnika Janeza Vodnika. Ko so prišli loški gasilci je pogorelo že vse ogrodje. Gasilci so sicer stopili v akcijo, vendar so branili le sosedne stavbe in seveda tudi pogasili ogenj. Vodnik trpi veliko škodo. Pri tem požaru se je pokazala nujna potreba, da se ustanovi v Gabrku ali Brodeh nova gasilska četa. Zadnji gasilci so v Loki, prvi pa šele v Poljanah, to je skoro 3 ure razdalje, vmes so pa vasi Bodovlje, Zlancec, Šefert, Brode, Gabrk, Log, Sv. Ulhenk in to samo ob cesti. Požar v malo drugačnih okoliščinah bi lahko postal katastrofa, ker ni mogoča hitra pomoč.

Poljski tatovi. Tudi pri nas se tatvine na njivah in vrtovih vedno bolj množijo. Izginja zlasti fižol, krompir, buče itd. Ker bo čimdalje več poljskih pridelkov zrelih, se bojimo, da se bodo tatvine še pomnožile. Treba bi bilo proti temu nekaj ukreniti.

Adaptacija. V najkrajšem času se bo začela izvajati adaptacija mestne ubožnice. Prvo so na vrsti stranišča in hodniki. Pripomnili bi pa, da bi bilo boljše hodnike tlakovati z ploščicami, kakor z deskami, ker se je že v sedanji praksi pokazalo, da deske niso pripravne za način snajenja, ki je v navadi v zavodih.

TRZIC

Na drž. meščanski šoli se bodo vršili popravni izpiti za IV. razred 31. avgusta ob 8. uri. Popravni izpiti učencev II. in III. razreda 3. septembra ob 14. uri in za učence I. razreda 4. septembra ob 8. uri. Šolsko leto se prične za vse razrede 1., 2. in 3. septembra ob 8. do 12. ure. Vsak učenec mora prinesiti zadnje izpričevalo, davčno potrdilo in oni, ki se vpišejo v I. razred še krstni list. Davčno potrdilo si mora preskrbeti vsak sam. V I. razred se lahko vpišejo učenci, ki so dovršili IV. razred ljudske šole brez slabe ocene in niso starejši od 14. let. V ponedeljek 6. septembra se zbere učenci ob tritret na osem pred župno cerkvijo, da se udeležijo sv. maše ob priliki rojstnega dne Nj. Vel. kralja. V četrtek 9. septembra je otvoritvena šolska sv. maša ob 8. uri. Učenci se zbere pred šolskim poslopjem ob pol 8. uri. Začetek rednega pouka bo 10. septembra.

Upraviteljstvo.

Bodite dosledni. V zadnji številki smo prinesli vest o samomoru, danes pa še nekaj vrstic o pogrebu. Nekdo je očetu nasetoval, naj gre k zdravniku, ki naj bi konstatiral, če se je mogoče fantu omračil um, pa je odgovoril oče: „K... pa dohtar“, kar je zelo karakteristično in dokaz, kakšne razmere so v družini pokojnega. Ni čuda, če iz takih družin prihajajo samomorilci. K pogrebu so prišli ljudje, ki so zahtevali — duhovnika, zvonjenje — enostavno cerkveni pogreb. Čisto prozoren namen pa je bil, da so se ob tej priliki hoteli znositi nad cerkvi v eni ali drugi obliki. Ne gredo skoraj nikdar v cerkev, preklinjajo duhovnika in vse kar je z njim v zvezi, nazadnje pa naj du-

hovnik zabriše vse njihove življenjske napake. To bi bilo ponižujoče ne samo za katoliškega duhovnika ampak tudi za druge vernike. Če ne marate duhovnika v življenju, zakaj ga kličete po smrti, ko je prepozno? Bodite dosledni! Toliko v odgovor onim, ki so se zgražali nad tem, ker ni bil dovoljen cerkveni pogreb.

Na Storiču je ob zadnjih neurjih ubila stre-la 24 ovac, katere so se skotalile v težko dostopne prepade. Krokari imajo veliko pojedino, na katero je prišel celo velik orel iz Kamniških planin. Ovce so bile deloma tudi last kmetov iz Loma.

Pod Nagelnovimi čermi se je dvignil 5 m visok železni križ na kraju nesreče, kjer je pustilo življenje devet mladih smučarjev. Križ stoji na cementnem podstavku, v katerega bo vdelana marmornata plošča z imeni ponesrečenec. Blagoslovitev križa bo v nedeljo 5. septembra.

V sredo 25. t. m. sta se poročila pri Sv. Juriju g. Košir Janko, trgovec v Trzinu in gđ. Rozman Anica iz Kovorja. Želimo obilo sreče!

G. KANONIKU M. ŠKERBCU OB SEDEMESEETLETNICI.

Iz vročega dneva zdaj v tihi večer življenje bogato je zopet stopilo in križev je sedem kot bisernih zvezd življenje zaslužno bogato ovilo.

Kdo more prešteti vse trnje ostro, ki mnoge je kaplje krvave izvalo, kdo more obrisati solze in bol, ki često to pot vam je dolgo obdalo?

Odpovedi težke, vse žrtve moža, vse zlate uspehe in težo prevar, vso svetlost idej za nauk Boga, a rože le redke hvaležnosti dar?

Bog sam le je videl in stehal vse dni, vse boje je spremljal, viharjev noči, vso setev in žetev neutrujenih rok — saj Bogu edino služili ste Vi.

Mu služite sedem desetkrat že let, življenja že prvi ste evet podarili in z ognjem moža ste mu čredo vodili za božjo ljubezen mu narod učili.

Ze smrti ste gledali v mrzli obraz, ker božje ste bratov pravice branili, kot božji pastir svoji čredi skrbno kot oče, kot vitez ji vse podarili.

Vse svoje odlike srca in duha, mladostne vse nade, kreposti moža, vse viteške boje in tihe molitve, ki v svetli ljubezni se pno pred Bogom.

Iz vročega dneva tja v tihi večer življenje je vaše spokojno stopilo; naj sonce nebeško še dolgo zlati življenja vam dni za bogato plačilo.

Marija Ferjan.

VOKLO

Te dni se v Voklem mogočno dvigajo mlaji ter naznanjajo, da bo v nedeljo, dne 29. avgusta, voklanska cerkev slavila 75. letnico, odkar je zidana in blagoslovljena. Za ta lepi jubilej je cerkev že okusno prenovljena in bogato elektrificirana. Tudi z venci bo naravnost razkošno okrašena tako znotraj, kakor tudi zunaj. Za 75. letnico svoje cerkve bodo Voklanci svoje duše pripravili s tridnevni duhovnimi vajami. Zunanja proslava pa se začne v soboto zvečer ob pol devetih z bakljad in podoknico, ki ima na programu petje, govore, rakete in razsvetljavo hiš. V nedeljo bo dopoldansko glavno duhovno opravilo ob desetih s slovesno sv. mašo, popoldne ob dveh pa bo za sklep svečano procesija s sv. Rešnjim Telesom po vasi. Radi tega bodo Voklanci tudi svoje hiše primerno okrasili. Po končani procesiji bo poleg cerkve jubilejna cerkvena veselica, na kateri bodo nastopali pevci, telovadci in godba. Tudi hrana in pijača se bo lahko dobila od enajstih dalje. Napovedujejo, da bodo okoličani to nedeljo v obilnem številu prihiteli v Voklo, zlasti popoldne k procesiji. Mladina pride celo v narodnih nošah. Bog daj lepega vremena!

TRATA - GORENJA VAS

Trata - Gorenja vas vabi na tabor katoliškega slov. mladine Poljanske doline v nedeljo dne 29. avgusta 1937. Spored je sledeči: Od jutranjega vlaka iz obeh smeri Kranj in Ljubljana vozi avtobus. Ob 9. sprejem gostov v Gorenji vasi nato sprevod, ob pol 10. uri govor gosp. Ivana Pečnika iz Zirov. Po službi božji tabor, kjer govore akademiki domačini. Popoldne telovadni nastop vseh odsekov naše doline. Sodeluje godba iz Logatca. Tiha je naša dolina. Ob Sori, Sv. Volhenku, čokatemu Blegašu, skriti Zali ni tovaren, ne železnice, ljuje se trudijo po gričih za kosček kruha, težak je dostop do naših prosvetnih domov, a vendar živi v teh domovih življenje, ki se bo ta dan strnilo v mogočen plamen slovenske misli.

Vabimo Gorenjsko in Notranjsko, da si na Trati podamo svoje roke, pričakujemo zlasti narodne noše. Bog živi!

Legitimacijske slike za dijake najlepše in najjasnejše pri fotografu Jug - Kranj

meti), prizori iz misijonskega življenja in sv. Frančišek Ksaverski. Razstavljeni pa bodo tudi slovenski zvonovi za Ragapur, ki bodo po razstavi poslani v Indijo.

Prekrasna razstava je vredna, da si jo ogleda vsakdo na ljubljanskem velesejmu v paviljonu G ob 2. do 12. septembra.

Vpisovanje na drž. realni gimnaziji v Kranju se vrši po sledečem redu: 1. septembra za I. razred, 2. septembra za II. razred, 3. septembra za III. in IV. razred, 4. septembra za V. do VIII. razreda od pol 8 do 12 ure. Natančna navodila so na oglasni deski v gimnaziji.

Vpisovanje v strokovno-nadaljevalno šolo. Šolsko vodstvo strokovno-nadaljevalne šole v Kranju naznanja, da se bo vršilo vpisovanje obrtnih vajencev in vajenk v nedeljo, dne 29. avgusta 1937. od 9. do 12. ure v upraviteljevi pisarni, prvo nadstropje ljudske šole. Obrtni vajenci morajo priti v spremstvu učenih mojstrov in prinesiti s seboj zadnje šolsko izpričevalo, učno pogodbo in šolnino v znesku Din 80.—. Redni šolski pouk se prične s 1. septembrom 1937.

Sresko načelstvo v Kranju razglašja, da se vrši v sobi št. 16 dne 20. septembra 1937 ob 9. uri izpit za lovske čuvaje.

Lovski čuvaji, ki želijo ta izpit polagati, naj vložijo lastnorodno pisane s potrebniimi dokumenti opremljene prijave najpozneje do 13. septembra t. l. pri sreskem načelstvu v Kranju.

Informacije glede sestave in opreme prijav dobe zainteresenti pri občini Kranj.

Sreski kmetijski odbor namerava nabaviti 1000 kg lepe aklimatizirane selekcioneirane semenske pšenice pri g. baronu Lazariniju v Sv. Valburgi pri Smledniku. Sreski kmetijski odbor bo oddajal to pšerico v manjših količinah pa znižani ceni, oziroma po enako znižani ceni kakor banska uprava.

Poljedelci, posebno oni, ki se niso še prijavili za semensko žito potom sreskega načelstva pri kr. bankski upravi, se vabijo, da najpozneje do 6. septembra 1937 sporočijo sreskemu načelstvu v Kranju, koliko pšenice bi vzeli za poskušnjo.

Uradni dnevi za kontrolo sodov se vrše v Kranju kakor sledi:

18., 20., 21., 22., 23., 24. in 25. septembra 1937;
18., 19., 20., 21., 22., 23. in 25. oktobra 1937;
13. in 15. novembra 1937;
18. in 20. decembra 1937;

B. Rangus
zlatar in sodni cenilec
v KRANJU

Vpogled
neobvezen!

Ure, zlatnina, srebrnina, očala, jedilno orodje, nalivna peresa, kristal stekla itd. Vsa v to stroko spadajoča popravila se strokovno pod jametvom točno izvrše. - Kupujem staro zlato in srebro.

Zahtevajte cenik!

Berite in širite „Gorenjca“

Demon mlakuž

(Prizor z misijonske razstave v Ljubljani.)
Motna, kalno zelena voda, alge so prepredle njeno površino in mirijade mušic. V vodi nevidni sovragi človeka, drobne nevidne klice — kolera. Cholera asiatica! Ob tem imenu ti morajo iti lasje kvišku. Kuga! Ni mar vse to peštrim tropskim racam in celo naši znanki, ljubki raci pomlad nam noseči — regeljcu. „Res“, mi je dejal lovec od ondod, „razveselil sem se te ljubke ptice na dom me spominjajoče in nisem jih streljal.“

Pojdiva na prežo ob baro sredi prašume. Gosta, neprodorna listna stena, par stečin do vode vodečih in preštevilih odtis nog — sledovi govore dovolj glasno, da preža ne bo zaman. Komaj se je umirila po nama vznemirjena okolica je že vzvalovala površina in pokazal se je ogromen hrbet s pokončnimi luskinami, da, cel oklep. Velik krokodil je prišel na površje in zaplaval ob rob mlakuže. Se ti ne zdi, da gleda iz temnih majhnih oči vrag? Poglej vso žival, pogled ogromnega kuščarja, ni li to posebljena zloha, res kot mu pravijo — demon mlakuž?

Leno se je zavlekel v ločje kraj stečine in zaspal na soncu. Zaspal? Ni li samo priprl oči? Bi streljal? Ne počakaj, da vidiva, kaj bo, ne vznemirjiva. Prav v tem hipu se je približala ljubka, majhna, nama Evropejca neznana sr-

Ženini in neveste!

Tudi na domu Vam ravnotako naredi lepe fotografije in to brez poviška cene

fotograf JUG Kranj

nica. Zaspanec je priprl oči še za spoznanje bolj. Srnica se je za hip ogledovala v vodi, nato pa željno in žejno pila. „Demon mlakuž“ jo je s strelivito brzino ujel, obupno je zajokala, pa že je planil ogromni kuščar z njo v globino. Presenečeni lovec je stal z odprtimi ustmi, vse se je zgodilo tako naglo, da ni mogel ne pometi, ne oddati strela. Samo par zračnih mehurčkov je kazalo smer, kam je odnesel zeleni vrag svojo žrtev. Potrpi! Se ni prepozno. Saj krokodil vleče svojo žrtev med šavje in korenine, da mu tam napol zgine in jo šele potem požre. (Tako so pravili.) Glej, glej, že je na površju, spet je skodral gladino in že je spet pri kraju, na kopnem. Umiril se je. Mirna roka je dvignila nad demona mlakuž smrtonosno cev, pok — in demon je trepetal v poslednjih krčih.

Prav kot udar se ti krokodil potuhne, zato pazi! Gorje, če prideš v območje njegovega repa, uničil bi te!

Se drgeče! Daj mu še eno kroglo iz bližine! Res, od blizu, uho. Po strelu se je zelena pošast, demon mlakuž vrgel kvišku in spet je vzvalovala voda, pordela je in par zračnih mehurčkov je kazalo pot, kam je šla trofeja. Morda bo prišel jutri na površje, morda pa se bo s svojim strašnim zobovjem zagrizel in zavlekel med korenine. Zbogom trofeja! — Lovec pa je spet stal z odprtimi ustmi, opeharjen za trofejo.

Take misli nam bodo prihajale ob gledanju indijske džungle in njenih prebivalcev na misijonski razstavi „Indija“ v paviljonu G ljubljanskega velesejma v jeseni. Naj nihče ne zamudi videti bogatih zanimivosti te dragocene razstave.

Ali ste že poravnali naročnino?

Kmetijstvo

Na razne predstave prašičerejcev je okr. načelstvo v Kranju dalo v vednost nekaterim prizadetim občinam, da je predložilo naslednje vlogo kr. bankski upravi pod št. 9942-1 z dne 16. avgusta 1937.

„Kraljevska bankska uprava dravske banovine oddelek III.

Ljubljana.

Tukajšnji kmet. referent ugotavlja, da je nujno potrebno spremeniti dodelitveni način subven. mrjascev rejskim postajam v kranjskem okraju po kr. bankski upravi in sr. kmet. odboru v naslednjem oziru:

1) Kr. bankska uprava je dodeljevala rejskim postajam okraja sicer prav lepe subvencijske merjase, kateri vendar ljudem ne ugaajo povsod. Dodeljeni mrjasci, so za intenzivne rejske razmere kranjskega okraja preozkega trupla in preozke glave ter predebelih kosti. (V drugih krajih Slovenije s slabšimi krmanskimi prilikami sicer ti mrjasci mogoče odlično odgovarjajo!)

V kranjskem okraju želi ljudstvo plemenjake s širokim truplom, široko in kratko glavo, finimi nogami in le malo z redkimi ter finimi ščetinami pokritim telesom in po možnosti z daljšimi, visečimi uhlji. Vendar zadnje ni absolutni pogoj. Želje ljudstva se vseskozi nagibajo k popolnoma žlahtni ali jorkširski pasmi.

Zeljam ljudstva ustrezajoče plemo redi le rejsko središče „Brodar“ v Hrastju, katero vsled nevarnosti plemenitve v sorodu vendar ne more leto za leto kriti vse potrebe domačega kraja. Mogoče bi kazalo, da kr. bankska uprava v bodoče pošilja v kranjski okraj vmes tudi mesto iz Dolenjske, mrjaške nemških žlahtnih pasem, katere redijo nekatera rejska središča v mariborski okolici in katera tudi oblast širi in pospešuje. — Prvi pogoj bi vendar bil, da je tudi edino rejsko središče v srezu „pri Brodarju“ v Hrastju stalno preskrbljeno z zadostnim številom svežih, odgovarjajočih merjascev, neglede na barvo in po možnosti z daljšimi uhlji.

2) Kr. bankska uprava predpisuje dveletno obvezno dobo reje subvencijskih merjascev. Ugotavlja se vendar, da vsesplošno privedejo drugo leto obvezne reje, v jeseni k subvencijskim merjascem za plemenitev v 80. do 100. primerih samo hčerke teh merjascev. Vrši se torej kvarna incestna reja oziroma krvno sorodstvo.

Zgodnje puščanje plemenic k merjascom je sicer prav slabo, vendar z ozirom na industrijski značaj Gorenjske razumljivo, ker ljudje imajo možnost dobre in hitre oddaje klavnega blaga na domačem trgu. Ljudje pač uredijo prašičerejo tudi tako, kakor se najbolj izplača. Samo enkratno ali dvakratno prepuščanje dozorelih svinj k merjascom sicer tudi ni najboljšje, vendar to ne more imeti nadaljnjih slabih posledic, pod pogojem, da merjasci niso v sorodu s svinjami.

Kazalo bi radi tega tudi, da kr. bankska uprava obvezno dobo reje subvencijskih merjascev za Gorenjsko zniža od dveh let na eno leto ali vsaj eno in pol leta.

Ako se to ne izvrši, rejske postaje sub. merjascev v drugem letu reje v jeseni radi nevarnosti krvnega sorodstva ne morejo več pripuščati, rejske postaje torej pol leta ne morejo poslovati.

Prosim, da kr. bankska uprava ugotodi gornji prošnji in prošnji rejskih postaj za merjasc.

ŠPORT

Okrožnih strelskih tekem v Ljubljani, ki so se vršile dne 22. t. m. se je udeležila tudi naša strelska družina pod vodstvom g. Zupana Leopolda v sledeči sestavi: Ločniškar Hinko, Košnik Stane, Peročević Zejko, Rozman Franc in Smole Avgust, ki je dosegla nad vse častne rezultate. Priborila si je novi zlati prehodni okrožni družinski pokal s 738 točkami. Teh tekem so se udeležile tudi strelske družine Ljubljane (671 točk), Domžale (649 točk), St. Vid (553 točk), Novo mesto (505 točk), Skofljica (382 točk), Trzin (229 točk), Dev. M. v Polju, Jezica in Stara Fužina. Najboljši strelce v kranjski ekipi je bil tajnik družine g. Ločniškar, ki je dosegel 174 točk. On je bil tudi najboljši strelce vseh strelskih ekip. Kot posameznika sta se posebno odlikovala gg. Košnik in Ločniškar. Košnik je dosegel na zmagovalni tarči 2. n. grado, a Ločniškar tretjo. Na tarči „Kranj“ z vojaško puško na 200 m. je dosegel Ločniškar I., a g. Košnik II. mesto. Na tarči „Blegaš“ je priboril g. Košnik II., a g. Ločniškar III. mesto. Naši strelci so bili z organizacijo in izvedbo ljubljanske okrožne tekme, ki se jo je udeležilo nad 250 strelcev zelo zadovoljni. Le škoda, da je vreme bilo precej deževno, ker bi bili splošni rezultati gotovo še znatno boljši. Pokal, ki so ga naši strelci priborili v Ljubljani, je razstavljen v izloži pri puškarnju g. Mišiču. Vsem našim strelcem, ki so tako častno zastopali našo gorenjsko metropolo, najpriskrbeje čestitke z željo, da se udeležijo tudi drž. tekem od 8. do 15. sept. v Belgradu, saj smo trdno prepričani, da jim bo tukajšnje meščanstvo radevolje priskočilo na pomoč z denarnimi sredstvi ter jim s tem omogočilo, da na vročih belgrajskih tleh priborijo novih lavoric in pokažejo tudi dejansko, da smo Gorenjci žilav in odporni rod, ki kljubuje v sili vsem viharjem in tresljajem. Strelci, korajžno naprejl!

Peter Rešetar rešetari

„Kmetijski list“ in konkordat. Zadnji čas pri naša „Kmetijski list“ debelo tiskane članke. To vsakdo ve, da so to članki gospoda Pucelja, ker

ima močno roko in morajo zato tudi črke biti bolj mastne. Tudi s tega se spozna, da on te članke piše, ker tako mesarsko seka sem in tja, kakor bi vola iz kože deval. To pa Pucelj zna v svojem svobodnem poklicu, kadar ni v Belgradu, da bi Slovenec iz kože deval. Sedaj ima torej konkordat za zaklat. Klerikalni zmaj dosega ni bil še nič, če bi tudi imel sedem glav, pač pa sedaj, če bi prišel konkordat do veljave, tedaj bi pa klerikalni zmaj bil tako močen, da bi ga tudi njegova mesarska roka ne mogla več panati. Zato pravi: Nikar konkordata, katoliška cerkev mora v Jugoslaviji ostati za dekle! Če bo konkordat sprejet, bo gotovo Pucelj jo popucal nazaj v Ameriko, ker tu ne bo mogel več zdržati.

Prestop v drugo vero ni greh — pravi Pucelj v „Kmetijskem listu“. On misli, da se v drugo vero ravno tako lahko stopi, kakor je on prestopal iz stranke v stranko, pa mu narod tega ni štel v greh. Sam pa tega tudi ni smatral za napak. Ima pač kosmato vest, bogve, kdaj jo bo kaj iz kože deval in prodal za zimsko kožuho-vino?

Heil! — Zdravo! Nekateri se čudijo, da se „narodni krogi“ tako radi sučejo v nemških krogih. Bodite no čudni, saj imajo celo enaki pozdrav Heil in pa Zdravo! Da pa so sedaj še boljše zvezo napravili, so pa Sokolice šle v Nemčijo in so tamkaj skupno taborile s hitlerjevsko žensko mladino. Heil! — Zdravo!

40 din za demonstriranje. Zaradi tega, ker se pri demonstracijah dobi katero s pendrekom, je sedaj cena višja in JNS ne more plačati višje cene, zato bodo za nekaj časa demonstracije prenehale. (Slov. gospodar.)

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglaših se plača 0 50 D. Najmanjši znesek je 6 Din

Otomane, divane, modroce in vsa v to stroko spadajoča dela vam nudi najceneje ter se priporoča Viktor Toneje tapetnik, v hiši g. Kocbeka.

Važno! Modroce, otomane, spalne divane i. t. d. izdeluje solidno in po nizki ceni RERNARD MAKŠ, tapetnik, Na skali 5 (v hiši g. Šipica).

Poceni prodam skoraj novo spalno in kuhinjsko opravo in rabljen otroški voziček. Naslov v upravi lista.

Oddam sobo s štedilnikom in nekaj opreme ali brez. Klanc 20.

Oseba, ki je pobrala aktovko z dokumenti pri kolesarski nesreči 12. avgusta na Gašteljskem klanecu, naj jo odda proti nagradi v Upravi lista.

Izurjeno pletiljo za rokavice sprejem. Naslov v upravi lista.

Prodaja se nova trostanovanjska hiša z zemljiščem, električno razsvetljavo, vodovodom in lokalom primernim za vsako obrt. Cena Din 80.000.—. Istotam se prodajo pletilni stroji kompletno: motor, transmisija z avtomatom Grosse št. 8, špulmašina, ročni stroj za ceno Din 46.000.—. Ponudbe na oglasni oddelek „Gorenjca“ pod šifro „Razmere“.

Odda se družinsko stanovanje takoj v Orehoveljah pri Britofu.

Prodaja se globok otroški voziček, dobro ohranjen. Poizve se v Šavnikovi vili.

Vina

iz Centralne vinarne v Ljubljani, Frankopanska ulica 11, bodo zadovoljila Vaše pvice najbolj!

Izšla je knjiga

Šenčurski dogodki

Cena broširani knjigi je Din 20,-, vezani Din 30,-, po pošti 3 Din več.

Naroča se pri Tiskovnem društvu v Kranju.

Ne samo najboljše, ampak tudi najcenejše izdelava vse pohištvo

mizarstvo „SLOGA“

Kranj - Struževo 44.

Žarnice pregorele zamenjaj z doplačilom od Din 6:50 dalje

FRANJO NADIŽAR

KRANJ, Prešernova ul. 18

Za mal denar, imaš trpežno streho, če stavbo kriješ

z „Bohn“ ovo opeko!

Jamstvo let 50.

Samoprodaja:

KOVINA d. z. o. z. KRANJ

Hubertus

plašči vseh velikosti v cenejši kvaliteti, kakor tudi iz blaga, ki je nepremočljiv nudi v veliki izbiri

Albin Jazbec Kranj

HRANILNICA in POSOJILNICA v KRANJU

(Ljudski dom) r. z. z n. z.

Sprejema hranilne vloge in tudi vloge na tekoči račun. — Hranilne vloge se lahko vplačujejo tudi potom poštne hranilnice in so vlagateljem tozadevne položnice na razpolago.

Nove hranilne vloge se obrestujejo po dogovoru in se izplačujejo vsak čas brez napovedi.

Hranilne vloge se obrestujejo najugodnejše.